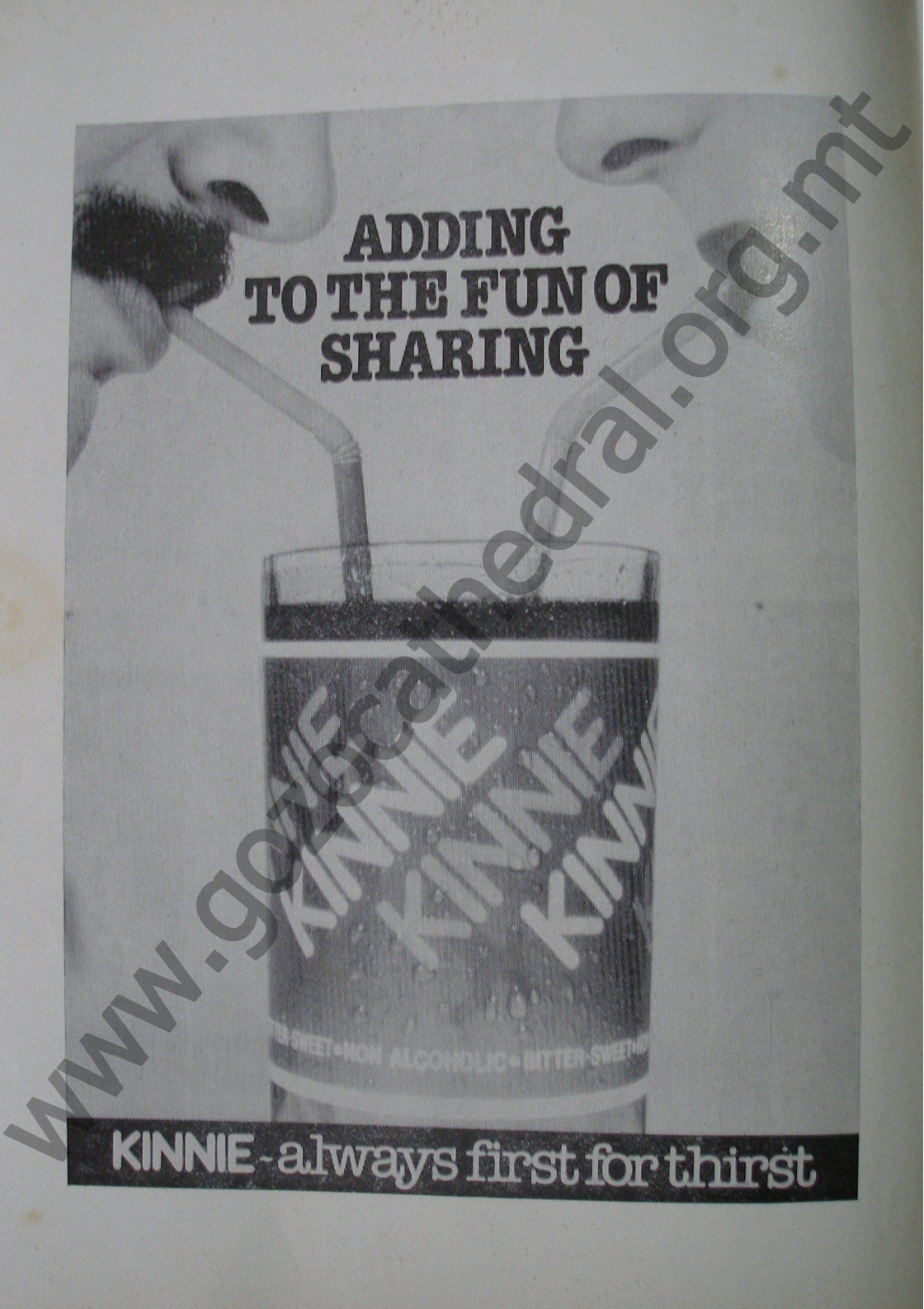

I-ghid ta' l-assunto

**ADDING
TO THE FUN OF
SHARING**

KINNIE - always first for thirst

I-ghid ta' l-assunta

Harga ta' darba fis-sena (Nru. 18 — 1983)

Editur

Mons. Carmelo Scicluna

Arcipriet tal-Katidral

Publikazzjoni:

Centru Kateketiku, Katidral.

Stampat 'Offset' minn

"Gozo Press", Għajnsielem.

Messagg ta' l-Arcipriet għal Jiem il-Festa

Ftit tal-granet ohra fil-gzejjer Maltin se niċcelebraw id-9 Kungress Internazzjonali Marjologi-ku u s-16 il-Kungress Internazzjonali Marjan: żewġ grajjiet ta' l-akbar importanza fl-istorja Marjana, reliġjuża u kulturali ta' art twelidna. Din is-sena, għalhekk, aktar minn snin ohra, għandna nikkonvinċu lilna nfusna li s-Solennità liturgika tat-Tluġh fis-sema bir-ruħ u l-gisem tal-Vergni Mbierka Marija — il-patruna speċjali tal-gzejjer Maltin — se tiġi fuqna dalwaqt biex aktar nimmaturaw fil-ħajja nisranija. U dan l-ideal nilhquh jekk fil-granet tal-festi:

* **Nuru sens ta' responsabilità nisranija billi ma nħallux il-piki esagerati jagħlquna u jrekknuna f'gungla anti-evangelika fejn m'hemm l-ebda riħa ta' mħabba aħwija;**

* **Nagħtu Xhieda ta' impenn pastorali billi nkunu l-forza kostruttiva fl-attivitajiet kollha li se jinżammu matul il-Kwindicina fil-Knisja Katidrali;**

* **Noffru s-servizzi siewja tagħna mhux biex nibqghu nissemmev fl-istorja tal-parroċċa tal-Katidral ta' kemm konna nieħdu nteress fil-festa ta' San Marija, imma biex niżviluppaw fina u fin-nies ta' madwarna s-sens nisrani ta' ċelebrazzjonijiet intern u esterni kollha li jsiru;**

* **Inwaqqfu tinda għal Alla f'ruħna permezz ta' qrara u tqarbina tajba bħalma għamlet il-Madonna fil-ħajja kollha tagħha: il-Vergni Marija kienet l-ewwel tinda t'Alla fuq din l-art;**

* **Inħaddmu l-potenzjalità intellettuali tagħna billi nxerrdu l-ferħ evangeliku li hu msoffi għal kollox minn dak kollu li jgħib id-diżordini fir-ruħ: il-festa ta' tigix biex nitbiegħdu minn Alla;**

* **Inġorru fina xorta waħda lil Kristu kif garritu l-Madonna fi ħdanha għal 9 xhur shaħ: il-festa ta' tigix biex noħroġu l-barra mill-orbita tat-tagħlim ta' Kristu u nagħtuha għax-xalar bla rażan, għat-tgħajjir u għall-insolenzi kontra min ma jaqbilx magħna;**

* **Inkabbru fina l-għożża għall-veri valuri billi aktar mis-soltu ngibu rwieħna ta' veri wlied adottivi t'Alla: il-festa m'għandhiex tiġi biex nagħtu 'leave' lill-kuxjenza tagħna;**

* **Noħolqu madwarna atmosfera ta' paċi billi nifthu qalbna għall-Madonna għax b'hekk nagħtu xhieda tad-devozzjoni awtentika tagħna lejha.**

F'din is-sena li fiha qegħdin infakkru eġhluq l-1950 mill-Fidwa ta' Kristu u wkoll eġhluq l-2000 sena mit-twelid tal-Madonna, ejjew il-koll kemm aħna ninkwadraw il-jiem tal-festa fil-kuntast ta' dawn ir-riżoluzzjonijiet għax b'hekk nuru li aħna f'din id-dinja m'ahniex ħlief pellegrini f'direzzjoni eskatalogika.

Il-Problemi Pastoralni ta' Għawdex fis-sena 1688

minn ALEXANDER BONNICI
O.F.M. Conv., H.E.D., S.T.L., Ph.B.

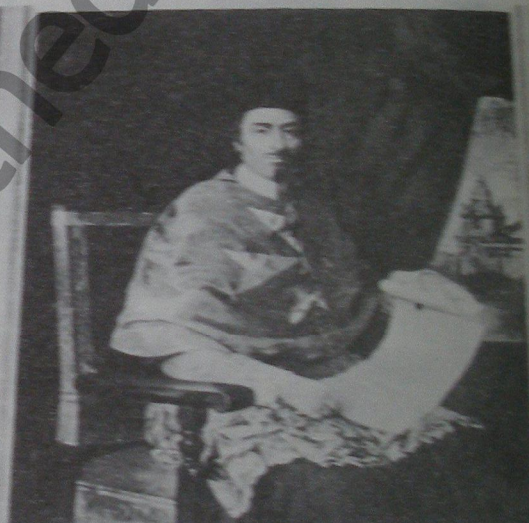
Sa fuit ilu, fuq il-ġrajniet tas-sena 1688, ma konniex nafu kif dak li kienet De Soldanis. Imma, illum, nafu fejn jinsabu atti uffiċjali awtentici li jikkarawhom kienet ahjar. Fuq kollox, id-dokumenti ewlenin li ġew f'idejja huma dawn: 1) Fawxkulu mir-Registru tal-ġnotti tal-benefiċċji. 'Il dan sibtu qalb kienet karta mxejrdin fil-Kurja ta' l-Arcisqof, il-Furjana. L-importanza tiegħu hi eċċezzjonali għaliex, minbarra l-ġrajniet kollha tas-sena 1688 u 1689, fih id-dokumentazzjoni kollha ta' dak iż-żmien li jintrabtu mal-Matrici, San Gorg, Nadur, Xaghira, Sannat u Żebbuġ. L-akbar interess tiegħu hu fil-fatt li hemm dokumentazzjoni separata għal kull parroċċa. 2) Dokument ieħor hu Att Notarili tat-13 ta' Jannar, 1688, quddiem in-Nutar Giovanbattista Dorbes. Dan sar f'isem l-Arcipriet tal-Matrici Dun Karlu Magri u f'isem l-Kappillan ta' San Gorg Dun Pawl La Magna. 3) Dokument li kien xi fuit magħruf hu l-kuntratt tat-28 ta' April, 1688, quddiem l-istess Dorbes. Minnu nafu kulma hu essenzjali dwar il-problemi ta' dawn il-parroċċi.

Fuq dawn it-tliet dokumenti, jiena se jjer nibni dan l-artiklu ċkejken tiegħi. Imma nagħfas b'mod speċjali fuq il-ġrajniet tal-Matrici ta' l-Assunta (illum il-Katidral ta' Għawdex) u l-Parroċċa ta' San Gorg.

Diffikultajiet bejn Żewġ Parroċċi

Meta l-arcipriet Dun Karlu Magri wera x-xewqa tal-għaqda bejn żewġ parroċċi: dik tal-kastell u l-oħra tas-subborg tar-Rabat, l-Isqof David Cocco Palmieri ma wariex ruħu kuntrarju. Raġunijiet pastorali qanqluh biex jagħti l-kunsens tiegħu. Iż-żewġ parroċċi kienu qrib wisq ta' xubxin. Is-sudditi tagħhom kienu jidhlu wkoll f'xubxin. Xi tilwim kien qed jinqala 'bejn iż-żewġ mexxejja tal-parroċċi dwar funzjonijiet u drittijiet parrokkjali. Għalhekk, bosta tqarrsu. Imma l-inkwiet kien ilu se jjer għaliex, fis-sena 1688, l-Isqof Cocco Palmieri kienet li n-nuqqas ta' ftehim jidher sewwa minn atti ta' viżti li, 300 sena ilu, diġà tqiesu qodma.

Min-nafha l-oħra, meta l-arcipriet Sannat, Xaghira, Nadur u Żebbuġ wera ix-xewqa li jinqatgħu f'parroċċi għal rashom Cocco Palmieri kienet li din kienet soluzzjoni b'żonnjuża, u għalhekk minnu wkoll tant mixtieqa. L-Isqof kienet li, fuq spalliet, kien qed iħoss it-togħol ta' dik ir-responsabbiltà. Kien għal din ir-raġuni li, fis-sena 1687, hu kienet għal kappillan li jmxexhom b'rabta sħiħa mal-Matrici ta' l-Assunta. Imma, fid-digriet tal-parroċċi, l-isem

L-Isqof Fra David Cocco Palmieri J.U.D.
(1684 - 1711)

ta' dak l-kien tiegħed b'la "Kappillan ieħor" ma jissemmiex. Ahna nafu li hu kien Dun Ewgenju Azzopardi. F'dik l-okkażjoni, l-Isqof kien għamel twissija serja lill-arcipriet Magri tal-Matrici u lill-kappillan Lamagna ta' San Gorg. Kien hemm b'żonn li huma jiekfu mit-tilwim ta' bejniethom.

L-isqof ried jara x'jaghmel halli jsib mezz ta' ghajxien għall-kappillani tal-parroċċi li kellu f'moħħu li jwaqqaf. Imma, fuq kollox, ried isolvi l-problemi tar-Rabat. (1)

Minbarra d-dotazzjoni li l-Isqof tħabat biex jakkwista mingħand il-Gran Mastru Carafa, fid-digriet tat-28 ta' April, 1688, ġie deċiż ukoll li l-beni stabbli tal-parroċċa ta' San Ġorġ jinqasmu bejn dawk il-parroċċi l-ġodda. (2)

Għaddiet aktar minn sena

Għalkemm id-digriet ta' l-erba' parroċċi hareġ bid-data tat-28 ta' April, 1688, l-ebda wieħed mill-kappillani li ġew nominati ma sata' jibda jagħmilha ta' ragħaj spiritwali tat-territorju fdat f'idejh. L-eżekuzzjoni tad-digriet kienet sospiża minħabba l-kundizzjoni li kien qiegħed Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Ġorġ. Dun Pawl Lamagna ma riedx għaqda mal-Kollegġjata ta' l-Assunta hliet meta San Ġorġ tkun vakanti għall-ewwel darba. L-isqof aċċetta dik il-kundizzjoni. (3)

Id-dikjarazzjoni ta' l-isqof, fl-istess digriet tal-parroċċi, turi sewwa l-qagħda tar-Rabat ta' Għawdex. Dawn huma l-kelmiet ta' l-isqof li nsibuhom mniżżlin fid-digriet tat-28 ta' April, 1688: Sabiex inżommu l-paċi u għal raġunijiet oħrajn li nħossu li għandhom jifhem għajnejna, Ahna rridu li l-privileġġi u l-bolli li bihom qed jitwaqqfu l-parroċċi u jingħaqd oħrajn ma għandhomx jingħataw f'idejn il-kappillani u l-arċipriet, u l-anqas ma għandhom jissemmew għaliha l-persuni li ġew nominati qabel ma l-parroċċa ta' San Ġorġ tkun vakanti. Il-fehma tagħna hi li n-nomini kollha li saru jkollhom l-effett tagħhom kollha flimkien". (4)

NOTI:

1. Notary Archives) V(alletta), 792/10, 28/4/1688 ff.1-2.
2. Ibid., ff. 2-3, 7.
3. Ibid., ff. 3-4.
4. Archiepiscopali Archives) M(alta), Fasc. ex R(egistro Collationum) B(eneficiorum), Non Class(ificatus), ff. 4v-5r.

DOM
PERPETVO HIC VIVET
SINGULARIS INCOLARVM PIETAS
QVAE VT DEI DOMVM AB ANTIQVORIBVS CONSTRVCTAM
ACCEPTA VIX A PAVLO PROTOPARENTE CHRISTI FIDE,
VETVSATE PENE CONFECTAM
IN AMPLIOREM FORMAM REDIGERET ET ELEGANTIOREM
EODEM IN SOLO
AVGVSTAM HANC ADEM
ASSVMPTAE IN COELVM VIRGINI DICATAM,
ANNVENTE FR DAVIDE COCCO PALMERIO EPŌ MELITENSI,
ECCLESIAE SVMPŌIBVS AB INTEGRO EREXIT.
INCŌPTVM OPVS DIE XXI. SEPTEMBRIS A.D.MDCXCVII
ASSIDVITATE I.V.D.NICOLAI NATALIS CASSI A MACRI ARCHIPRESBITERI
FVIT EX OMNI PARTE ABSOLVTVM DIE XIV. AVGVSTI A.D.MDCCXI

L-isqof Cocco Palmieri kien għad għandu d-dubbi tiegħu dwar dak li kien għamel. Kien għadu ma jafx jekk is-Santa Sede kenitx sejra tippermetti li l-Arċipriet tal-Matrici jkun ukoll kappillan tal-parroċċa ta' San Gorg. Imma, billi kien qed jagħmel għall-ġid, hu xorta waħda baqa' miexi 'l quddiem bil-proġett tiegħu.

Fil-bidu tax-xahar ta' Ġunju, 1688, il-parroċċa ta' Bormla giet vakanti, u, fost dawk li resqu għall-konkurs tal-għażla, kien hemm Dun Pawl Lamagna, il-kappillan ta' San Gorg. Lill-isqof, b'hekk gietu okkażjoni tajba biex San Gorg tkun vakanti. Imma, billi dwar il-każ ta' Ghawdex l-isqof kien għad għandu xi problemi, hu għamel użu mid-dritt li l-ligijiet tal-Knisja kienu jħallu f'idejh, billi talab li jagħtuh sitt xhur żmien qabel ma jahtar il-kappillan il-ġdid ta' Bormla. Il-Kongregazzjoni tal-Kardinali, li uffiċjalment kienu jfissru d-digrieti tal-Konċilju ta' Trento, bid-data tat-13 ta' Novembru, 1688, lill-isqof Cocco Palmieri tatu s-setgħa li lill-parroċċa ta' Bormla jħalliha vakanti għal mhux

aktar minn tmien xhur. Dak li wiegħbu kien il-kardinal Marescotti, li 'l Malta kien jafha tajjeb għaliex kien wieħed mill-inkizituri tagħna bejn is-snin 1663 u 1666. (5)

Jikser Digrieti ta' Konċilju?

Cocco Palmieri ried iż-żmien tiegħu għaliex hu baża' li kien sejjer jikser digriet tal-Konċilju ta' Trento. F'dak il-Konċilju, kien gie determinat li parroċċa ma tistax tiġi magħquda ma' Katidral jew Kollegġjata. (6) B'supplika tat-18 ta' Settembru, 1688, l-isqof talab l-għajjnuna ta' l-inkizitur Tommaso Ruffo biex dan jagħmilha ta' medjatur. Fil-pożizzjoni tiegħu ta' Ministru Pontifiċju, l-inkizitur fisser kemm kien sejjer

NOTI:

5. A(rchivum) S(ecretum) V(aticanum), S(ecretaria) S(tatus), Malta, mss. 84-85.
6. Conc. Trid., c. 13: "In Unionibus"; sess. 21: "De Reform."

D O M
AD HOC PRIMARIVM INSVLÆ TEMPLVM
PERENNEM GRATIARVM FONTEM
RELIGIOSO CORDE
SÆPENVMERO ACCVRRITE POPVLI,
ET SVMMO NVMINI
ASSIDVAS PRECES EFFVNDITE,
VT BONVS CHRISTI ODOR EVADATIS:
CŒLESTEM VOBIS IMPARTIVNTVR FRAGRANTIAM
VEL IPSI PARIETES,
QVOS VERENDO INVNCTOS CHRISMATE,
STATVTO AB ECCLESIA RITV,
SOLEMNITER CONSECRAVIT
FR IACOBVS CANAVES EPVS MELITENSIS
DIE XI OCTOBRIS ANNO DNĪ MDCCXVI

ikun ta' gid li l-parroċċi ġodda jsiru u kemm kien jaqbel li l-Kollegġjata ta' l-Assunta u l-parroċċa ta' San Ġorġ jitmexxew minn arċipriet wiehed. L-inkizitur zied ukoll iġħid li l-arċipriet Dun Karlu Magri u l-kappillan Dun Pawl Lamagna kienu taw il-kunsens tagħhom.(7)

Il-każ tqiegħed f'għamla ta' mistoqsija: "L-erezzjoni ta' dawn l-erba' parroċċi u l-għaqda tal-parroċċa ta' San Ġorġ mal-knisja kollegġjata u arċipretali ta' Għawdex, għandhom jiġu konfermati"? Il-Kongregazzjoni, bid-data tal-5 ta' Marzu, 1689, wiegħbet: "Iva". (8)

II-Pussess ta' Magri f'San Ġorġ

Wara li ġew superati l-problemi kollha, fil-5 ta' Gunju, 1689, l-arċipriet tal-Matrici Dun Karlu Magri ħa l-pussess tal-parroċċa ta' San Ġorġ. Għall-Matrici, hu baqa' bit-titlu ta' arċipriet; imma, għal San Ġorġ, hu kien kappillan. Il-pussess hađu f'idejn il-Kanonku

Dun Gamri Vella; dan kien kanonku ta' l-istess Matrici u pro-vigarju għal Għawdex. (9)

Erbat'ijiem wara, jiġifieri, fl-10 ta' Gunju 1689, sata' jittieħed il-pussess mill-ewwel kappillani tan-Nadur, Xagħra, u Sannat. Fit-11 ta' Gunju, ittieħed il-pussess minn dak taż Żebbuġ. (10)

NOTI:

7. AAM, Fasc. RCB, non class., ff. 8v-9r.
8. Ibid., f. 9v.
9. Ibid., f. 10v.
10. Ibid., ff. 12r-17v.

APPENDICI

DOKUMENTAZZJONI TAL-PUSSESS TA' L-ARĊIPRIET MAGRI FIL-PARROĊĊA TA' SAN ĠORĢ

AAM, Fasc. RCB, non class., f. 10v.

Die V mensis Junii, 1689.

Admodum Reverendus Dominus Don Joannes Maria Vella, Canonicus Matricis Collegiatae Ecclesiae Insulae Gaudisii, et in eadem insula Provicarius de mandato Perillustris et Reverendissimi Domini Don Antonio Manso J.U.D., Prothonotarii Apostolici, Canonici Capitularis Cathedralis Ecclesiae Melitensis, ac Illustrissimi et Reverendissimi Domini Fratris Davidis Cocco Palmerii, Episcopi Melitensis, Regisque Consilarii, ab hac eius dioecesi absentis visitandi causa sacra limina Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli de Urbe, in spiritualibus et temporalibus Vicarii et Locumtenentis Generalis specialiter delegati, vigore decreti eiusdem Reverendissimi Domini supra registrati induxit, imposuit, atque immisit ADMODUM REVERENDUM DOMINUM DON CAROLUM MAGRI S.T.D., Archipresbyterum praedictae Matricis Collegiatae Ecclesiae, praesentem, instantem, et petentem in vacuum, liberam, et expeditam, ac realem, corporalem, et effectivam possessionem Venerandae Ecclesiae Parochialis Sancti Georgii dictae Insulae Gaudisii, nuper unitae eidem Matrici Collegiatae Ecclesiae. Et hoc per introitum in dictam Ecclesiam Parochialem, accessum ad altare maius, eiusque deoscultationem, aperitionem, et clausionem valvarum tabernaculi Sanctissimi Sacramenti et Fontis Baptismalis aac ianuuae maioris dictae ecclesiae, decantationem hymni Te Deum Laudamus, ac per alias solemnitates et caerimonias in similibus solitas et requisitas, ac per alia signa huiusmodi possessionem et possessionis actum seu actus denotantia et significantia coram Reverendis Dominis Don Lazzaro Camilleri et Don Petro Paulo Cifai, testibus, ut constituit per fidem Magistri Notarii Thomae Debono Curiae Episcopalis dictae insulae Magistri Notarii....

Ex registro Collationum Beneficiorum Ecclesiasticorum, existenti conservato in Magna Curia Episcopali Melitensi extracta est praesens copia per me Notarium Joannem Baptistam Dorbesium Curiae praedictae Magister Notarius.

Il-bidu tad-devozzjoni lejn IL-MADONNA TAR-RUŻARJU fil-Matriċi u f'Għawdex 1578 - 1664

Dun JOE BEZZINA

Diversi huma d-devozzjonijiet lejn Gesù, lejn il-Madonna u lejn il-qaddisin li għalkemm illum insibuhom imxerrdin ma' Għawdex kollu jafu l-bidu tagħhom fil-Matriċi, il-Knisja ewlenija ta' Għawdex sa mill-ibgħad żmenijiet u l-Katidral tad-Djoċesi mill-1864. Ser niktbu fuq waħda minnhom: id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju.

IL-BIDU

Ir-Rużarju hi talba qadima bil-bosta. Damet diversi sekli biex żviluppat fil-forma li nafuha illum: 150 Sliema u Qaddisa, imqassmin fi 15 il-posta, b'misteru għall-meditazzjoni u Missierna fil-bidu ta' kull waħda. Dan gara għall-bidu tas-seklu sittax, ftit wara l-1500. Il-popolarità tiegħu għoliet mas-sema wara l-battalja ta' Lepanto l-1571 ta' Ottubru, 1571. Dak inhar, bl-intercessjoni tal-Madonna tar-Rużarju, il-flotot tal-qawwiet insara għamlu rebħa kbira fuq il-qawwiet tal-Misilmin: l-Ewropa kienet mehlusa mill-lżlam li ried jeqred il-kultura u r-religjon isranija.

Kien għal dik il-ħabta li bdiet f'Għawdex id-devozzjoni lejn ir-Rużarju. F'xi żmien bejn l-1575 u l-1578 (1) kien gie f'Għawdex il-Patri umnikan Giuseppe La Rocca (2) u ipriedka osta fuq il-qawwa tar-Rużarju Mqaddes. Biex kompli jqanqal id-devozzjoni waqqaf fil-Matriċi fratellanza tar-Rużarju. Żgur li kienet għaqqfa fl-1578 għax fl-Atti tan-Nutar Antonio assar ta' dik is-sena, ċerta persuna ghamlet hotja lill-imsemmija Fratellanza. (3) Għalkemm fratelli msehbin fiha ma kinux wisq, kienet rganizzata tajjeb hafna għax kellha kemm ettur kif ukoll Prokuratur. Xi wħud mill-fratelli għom il-konfratija wkoll. (4)

Il-membri dlonk bdew ħidma kbira biex errdu d-devozzjoni fost l-Għawdxin kollha. U

**Il-Kwadru tal-Madonna tar-Rużarju
fil-artal tagħha fil-Katidral**

jidher li l-ħidma tagħhom ħalliet il-frott. Tant li meta wieħed iqalleb l-Atti Notarili bejn l-1578 u l-1581 jiltaqa' ma' diversi għotjiet magħmulin lill-Madonna tar-Rużarju fil-Matriċi. (5) U l-ħegga tal-bidu ma naqsitx matul is-snin kif jixhdiha l-Isqof Tumas Gargallo fil-Viżta Pastorali li ghamel fil-Matriċi fl-1592. (6)

Nhar 1-14 ta' Jannar, 1595, in-Nobbli Giovanni Francesco Castelletti, permezz ta' kuntratt magħmul għand in-Nutar Tomaso Gauci, (7) għoġbu jgħaddi l-kappella li l-familja tiegħu kellha fil-Matriċi lill-imsemmija Fratellanza. Din ma damitx ma dendlit kwadru tal-Madonna tar-Rużarju hdejn dak ta' Santa Katarina, li kien it-titular ta' l-imsemmija kappella. (8) Il-festa bdiet issir b'sollennità mill-ikbar u mhix haġa kbira li qrib l-1598 giet organizzata għall-ewwel darba purcijsjoni, għax nafu li hdejn l-artal kien hemm kaxxa b'sitt torċi u b'sitt konfratriji tal-fratelli. (9)

TLIET KAPPELLI LILL-MADONNA

Qabel ma nkomplu fuq tar-Rużarju, indaħħlu nota interessanti. Wara l-ghotja ta' Castelletti, tlieta mill-erba' kappelli li kien hemm għol-Matriċi kienu iddedikati lill-Madonna: il-kappella msejha ta' Navarra, li sal-1551 kienet iddedikata lill-Madonna ta' Loreto u wara lit-Twelid tal-Madonna; il-kappella ta' Platomone iddedikata lil-Lunzjata u dik ta' Castelletti lill-Madonna tar-Rużarju. M'għandniex xi ngħidu, dan barra l-artal magguri li kien iddedikat lil Santa Marija.

HMISTAX-IL KWADRU

Sal-1615, il-kwadru tal-Madonna kien gie mibdul ma' wieħed ikbar. Kien jirrapprezenta lill-Madonna b'Binha Gesù f'idejha qeghdin joffru kuruna tar-Rużarju lil San Duminku fuq il-lemin u lil Santa Katarina ta' Siena fuq ix-xellug. (10) Ftit wara, dawra mejt mal-kwadru, waħħlu hmistax oħra bil-hmistax il-misteru tar-Rużarju. (11)

Il-fratelli kienu dejjem jirsistu. Sal-1630, barra li kellhom f'idejhom il-kappella ta' Castelletti, (12) waqqfu artal ieħor lill-Madonna tar-Rużarju. Kien sewwa seww f'nofs il-Matriċi n-naħa tal-lemin. (13) Mhux biss, dendlu wkoll kwadru ta' l-imsemmija Madonna fis-Sagristerija. (14)

L-ghotjiet tad-devoti ma kienu jaqtgħu qatt. Mhux biss f'hajjithom iżda anke għal wara mewthom bosta kienu jiftakru fl-artal tar-Rużarju fil-Matriċi. Minhabba f'hekk, l-artal kien fost l-aħjar miżmumin fil-Matriċi, kif jixhed b'mod l-iktar ċar inventarju magħmul nhar id-19 ta' Gunju, 1663. (15) Il-Fratellanza kienet xtrat kolloxx għat-tizjin ta' l-artal: lampier tal-fidda

L-artal tal-Madonna tar-Rużarju fil-Katidral

mastizz, kurċifiss indurat bid-deheb tmintax-i fjurett għall-festa, tlett vintartali irrakkmati bid-deheb, u bosta u bosta hwejjeġ oħra.

Mill-imsemmi inventarju jidher ċar li l-Fratellanza kienet ilha torganizza purcijsjoni fl-ewwel Hadd ta' Ottubru għal żmien twil: kif għidna qabel aktarx mill-1598. Infatti kellhom bandiera kbira ta' damask abjad, salib kbir magħruf minnha bħala kruċifru, numru konsiderevoli ta' konfratriji u ta' torċi, kappi għall-Prim ċelebrant u hwejjeġ oħra. Kellhom saħansitra statwa tal-Madonna tar-Rużarju fuq pedestal. (16) Kienu joħorguħa f'purcijsjoni — l-ewwel darba li għandna hjiel ta' purcijsjoni bi statwa f'Għawdex. Iżda dan ma kienux biżżejjed. Fl-1663, il-Fratellanza irnexxielha tixtri ras u idejn ta' Madonna u Bambin Gesù minn Ruma. (17) U għandna nobsu li fl-1664, di-Madonna mlibbsa l-hwejjeġ, sewwa seww bħall-vari tal-Gimgha l-Kbira, kienet għall-ewwel darba mdawra f'purcijsjoni madwar il-kastell ta' Għawdex.

TIŻDIED ID-DEVOZZJONI

Nhar id-9 ta' Marzu, 1630, il-Fratellanza tar-Rużarju giet mill-gdid imwagħqa formalment (18) Gara aktarx li d-dokumenti tal-Twaqqif minn Patri La Rocca niffu jow ma waslux fejn kellhom jastu, jigiñeri fl-Arkivju Ġenerali ta' l-Ordni tal-Predikaturi, Ruma. Sadattant, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju kienet bdiet tixxered ma' Ghawdex kollu: fl-1608 fi Knisja tal-Madonna tas-Silg (19) li kienet fejn illum hemm l-Oratorju, u sal-1621 fil-parroċċa ta' San Ġorġ (20) u mat-twaqqif tal-parroċċi ta' l-irhula, id-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju nisslet hemm ukoll.

RIFERENZJI

1. Ara ANTONIO CASSAR, Atti (1577-79), Arkivju Notarili, Malta, R 160/17, 10r-11r.
2. Ara Arkivju Arċiveskovili, Malta, Viżta Pastoral (1592) 54v.
3. Ara ANM, R 160 / 17, 10r-11r.
4. Ara AAM, VP (1592) 54v.
5. Ara, per eżempju, LORENZO DE APAPIS, Atti (1540-83), ANM, R 203, 157r. 158r. 163r. 167r.
6. Ara AAM, VP (1592) 54v.
7. Ara AAM, VP (1598) 151r.
8. Ibid.
9. Ibid. Ara wkoll Arkivju Veskovi, Gozo, Viżta Pastoral (1608) 3v.
10. Ara AVG, VP (1615) 5r.
11. Ara AVG, VP (1644) 3v.
12. Ara AVG, VP (1630) 7v.
13. Ibid, 9v.
14. Ibid, 11r.
15. Ara AVG, VP (1663) 36r-v.
16. Ibid.
17. Ibid, 36v.
18. Ara Arkivju Ġenerali tal-Ordni tal-Predikaturi, Ruma, IV / 65, 32r.
19. Ara AVG, VP (1608) 8r.
20. Ara AVG, VP (1621) 17r.

statwa tal-Madonna tar-Rużarju fil-Katidral

L-ahjar rigal li nistghu nofru lill-Madonna fil-15 t'Awissu huwa Qrara u Tqarbina Tajba.

Santa Marija, Padruna Speċjali u San Pawl, Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin

Mill-KAVALLIER JOSEPH BORG, K.M., Ph.C., L.P.

F'Malta u f'Għawdex f'Settembru li gēj, ser jinżammu d-9 Kungress Marjoloġiku u s-16 il-Kungress Marjan Internazzjonali. Fl-okkażjoni ta' dawn iż-żewġ kungressi internazzjonali, kif ukoll f'egħluq il-100 sena minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima, xbejba mill-Għarb, xieraq li wieħed ikun jaf kif Santa Marija għet maħtura Padruna Speċjali u kif San Pawl għe magħżul bħala Padrun Principali tal-Gżejjer Maltin.

Għalkemm, bħalma jaf kulhadd, Għawdex sar Djoċesi għalih fis-16 ta' Settembru, 1864, u promulgata fit-22 ta' l-istess xahar u sena, jiġifieri li qabel dik id-data Malta u Għawdex kienu jiffirmaw Djoċesi waħda, u għalkemm minn dak iż-żmien sal-lum ma sarux qaddisin-padruni oħra ta' Malta jew ta' Għawdex, forsi ma jkunx eżatt jekk ingħidu li allura l-qaddisin kollha protetturi ta' Malta u/jew ta' Għawdex huma l-istess.

1. **Santa Marija hija l-Padruna Speċjali taż-żewġ Gżejjer**, u dan għe kkonfermat fi żmien l-aħħar Arcisqof-Isqof taż-żewġ Gżejjer, li sar u kompla sa l-aħħar tat-tregġija tiegħu, Monsinjor Publiju-Marija dei Conti Sant D.D. (twieled fil-Belt Valletta 25.8.1779, sar Isqof-Titolari fl-1817, Isqof-Kuġitur 12.4.1847, Djoċesan 17.11.1847, irriżenja 3.12.1857 u miet 28.10.1864), devot tassew kbir tal-Madonna, meta qala' bi brevi tal-Papa "tal-Immakulata" Piju IX (1846-1878), "Beatissimae Virginis Mariae" tat-18 ta' Frar, 1848, u promulgat fil-15 ta' Gunju, 1848, meta għamel l-Ingress Solenni tiegħu fil-Katidral tal-Imdina, illi Marija Assunta hija għall-għeżiež Gżejjer tagħna "Princeps inter Sanctos Titulares"; u allura ordna li taħt kull titular tal-knejjes kollha, li m'humieħ dedikati lil-Madonna, titpoġġa fuq jew taħt it-titular xbieha tagħha.

Kwadru li juri l-Madonna taħt it-titlu "Marija Padruna ta' Malta u Għawdex". Dan it-titlu għe ddikjarat mill-Arcisqof Publiu M. dei Conti Sant fit-18 ta' Frar, 1848

Għalhekk fil-Katidral tal-Imdina, it-tien artal tal-ġenb fuq ix-xellug ta' min ikun diehel, fejn hemm il-monument tar-rham abjad ta' dar l-Arcisqof-Isqof, għe ddedikat lil "Maria Melitae Patrona", bi kwadru mill-artist Ruman Kavallier Pietru Gagliardi (1809-1890).

L-Arcisqof - Isqof Publius-Maria dei Conti Sant D.D. (1779-1864)

2. **San Pawl Appostlu Missierna**, li għammed lill-ġenituri u antenati tagħna u hekk għamilhom ulied t'Alla u eredi tal-Ġenna, ġie magħmul l-**Padrun Principali taż-żewġ Gżejjer tagħna**, b'digriet tal-Papa Innoċenzu XII (1691-1700) tal-10 ta' Jannar 1693, wara talba tal-Gran Mastru Fra Adrijanu de Wignacourt (1690-1697) u tal-Isqof Fra David Cocco Palmieri (1684-1711) li anki ordna l-ġurnata tan-Nawfragju Providenzjali tiegħu "Oportet in quondam Insulam devenire" tkun jum ta' preċett għall-abitanti tal-Belt Valletta. Dix-xewqa qaddisa kienet ilha tberren f'moħħ l-abitanti ta' Malta u Għawdex sa mis-sena 1429 meta f'Settembru kien deher San Pawl b'xabla f'idu u fuq żiemel jittajjar fuq l-iswar tal-Imdina jkeċċi lill-1800 invażuri Misilmin, taħt ir-Rais Qaid Ridwan ta' Barbarija fl-Afrika ta' Fuq, minn

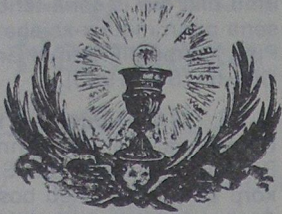
dawn il-Gżejjer. Minn dik is-sena l-Katidral sar dedikat lil San Pawl. Għalhekk f'dal-Katidral hemm dik il-pittura b'das-sugġett sabih, magħmula mill-famuż Kavallier Kalabriz Mattia Preti (1613-1699) fil-kappellun tan-naħa tal-Evangeliu faċċata tal-kappella tas-Sagrament; u għalhekk ukoll f'dawk il-Knejjes Parrokkjali ddedikati lill-Madonna generalment tpoġġa bħala sotto-titular kwadru ta' San Pawl, bħal f'Haż-Żabbar

Jalla l-Maltin u l-Ghawdxin kollha jibqgħu veri wlied ta' Santa Marija u ta' San Pawl billi jkunu dejjem lejali lejn it-tagħlim tal-Magisteru tal-Knisja.

Kwadru li juri lil San Pawl riekob fuq iż-żiemel. Taħt hemm is-swar ta' l-Imdina fi żmien l-invażjoni tal-Misilmin fis-sena 1429. Pittura tal-Kav. Mattia Preti 1613-1699.

Attivitajiet fiċ-Ċentru Parrokkjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983

A. ATTIVITAJIET PASTORALI REGOLARI Quddiesa

- * Kuljum fil-ghodu fid-9.30.
Jattendu minn 30 sa 50 kull darba.
- * Kull nhar ta' Sibt fil-ghaxija għat-tfal
fis-6.00.
Jattendu mal-40 kull darba.
- **Katekiżmu** lill-kandidati tas-Sagrament tal-
Grizma ta' l-Isqof kull nhar ta' Tlieta u kull
nhar ta' Hamis.
- **Konferenza:** Irgjel — L-ewwel Tnejn ta'
kull xahar (bil-quddiesa).
Nisa — It-Tieni Erbgħa ta'
kull xahar.

B. ATTIVITAJIET KULTURALI REGOLARI:

1. Lezzjoni tat-Taljan — kull nhar ta' Tnejn.
2. Lezzjoni tal-Għarbi — kull nhar ta'
Erbgħa.
3. Lezzjoni tal-Franċiż — kull nhar ta'
Hamis.

ZGHAŻAĠH — Klabb

Kulturali Study Circle kull
hmistax (l-Erbgħa)

Nisranija

LIBRERIJA GĦALL-PUBBLIKU

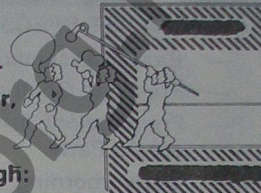
Miftuħa kuljum, bejn id-9.00 a.m. u l-10.30
a.m. (barra l-Hadd) u nhar ta' Tnejn, it-Tlieta u s-
Sibt bejn is-6.00 u s-7.30 p.m.

Filmshow kull nhar ta' Hadd fil-5.30 p.m.

C. ATTIVITAJIET PASTORALI

SPEĊJALI

Mini-Missjoni mid-
19 sal-21 ta' Jannar,
1983

— Għaż-Żgħażaġh:

1. Film Forum dwar l-Abort:

Panel tal-Forum: Chairman: Mons.
Arċip. C. Scicluna u membri: Dun Anton
Sultana, Anton Farrugia u Gracie Cassar.

2. Play Forum dwar id-Droga: L-isem ta'
Play kien: Salvu.

Panel tal-Forum: Chairman: Mons.
Arċipriet C. Scicluna. Tkellmu: Mons. Isq.
N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u n-Nutar Franċ.
Refalo.

3. Dun Manwel Curmi kellew liż-żgħira
dwar ir-relazzjonijiet tajbin li għandu jkun
hemm bejn ġenituri u wlied u viċi-versa.

— Koppji Miżżewġa

1. Taħdita minn Dun Ġorġ Borg dwar
'Community-Building'.
2. Taħdita minn Dun Anton Borg dwar
aspett ta' l-imħabba fiż-żwieġ.
3. Taħdita minn Mons. Isqof N. Cauchi dw
l-indissolubilità fiż-żwieġ.

— Eżerċizzi Spiritwali għaż-Żgħira

Granet: mis-7 sal-11 ta' Marzu.

Tkellmu: Mons. Arċipriet C. Scicluna
Mons. Ġorġ Tabone u Dun Ġorġ Mercieco

- Lit-tfal ta' l-Ewwel Tqarbina u l-ġenituri
tagħhom.

Lagħħa għalihom separatament fit-2
ta' April, minn Mons. G. Tabone u Mons.
Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

- Il-Kandidati għall-Grizma ta' l-Isqof u l-
ġenituri u l-parrini tagħhom.

Lagħħa għalihom separatament fit-30 ta'
April minn Mons. G. Tabone u Mons.
Arċipriet C. Scicluna rispettivament.

ATTIVITAJIET SPEĊJALI:

- Bazaar: Diċembru 1982.
- Presepu: Għall-wiri tal-pubbliku.
- Premjazzjoni lit-tfal (grotti, toys, kotba, eċċ.) u Party.
- 'Early morning B'Fast on Xmas Day': Attendew 50 persuna.
- Varjetà tal-Milied fis-27-12-82.
- Ikla fir-Restaurant 'Kenur' fit-8-1-83 għall-Kumitat u familji tagħhom.
- Cold Buffet fis-26 ta' Frar, f'egħluq il-Gimgħa tal-Parroċċa.
- Cold Buffet fit-28 ta' Mejju b'risq il-festa ta' Santa Marija.

ĊIRKUSTANZI SPEĊJALI

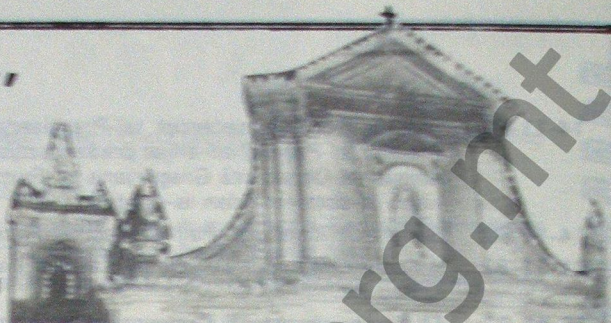
- 21-2-83: Mons. Isqof N. Cauchi fetax u bierek Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu billi din is-sena taħbat egħluq il-mitt sena minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima, xbejba mill-Għarb (1883-1983).
- 22-2-83: Gie inawgurat il-'Ladies Circle' taċ-Centru wara taħdita minn Fr. Charles Cini, Provincjal Delegat tas-Salezjani. Dan il-korp qed jieħu ħsieb bosta attivitajiet fiċ-Centru fosthom it-tnejn għall-Bazaar ta' Diċembru, il-Catholic Bookshop u l-programm tal-Gita għal Sqallija.
- 24-2-83: Ftuħ u Tberik tal-'Catholic Bookshop' minn Mons. Arcipriet C. Scicluna.
- 31-3-83: Inzammiet il-Mejda ta' l-Appostli. Bħala Appostli ġew magħzulin dawk it-tfal li l-aktar attendew għall-attivitajiet li sarulhom fiċ-Centru.

BENEFATTURI TAČ-ĊENTRU INNOTAW!!!

INTOM HADTU SEHEM

- Mill-ġid kollu li nkiseb minn dawn l-attivitajiet kollha.
- Mill-Benefiċċju Spiritwali ta' żewġ konċelebrazzjonijiet.

Mil-“Log Book” tal-Parroċċa

- 1- 8-82: Gie ppubblikat 'L-Għid ta' l-Assunta
- 3, 4 u 5- 8-82: Saru attivitajiet speċjali għall-anzjani tal-parroċċa.
- 6- 8-82: F'quddiesa tal-generożità, it-tfal ta' 'Lourdes Home' u 'St. Joseph Institute', gew mogħtija kienha oġġetti ta' ikel preservat.
- 9- 8-82: Sar quiz Marjan għaž-żgħirażgħir tal-Parroċċa. Mexxi Mons. G. Tabone.
- 10- 8-82: Manifestazzjoni Marjana fil-Katidral. Hadu sehem bosta tfal u żgħirażgħir tal-parroċċa kif ukoll il-Kor 'Marija Assunta' ta' iż-żgħirażgħir ta' Miss Maria Zammit.
- 15- 8-82: Tkanta t-'Te Deum' b'radd ta' fejr li Alla f'egħliq is-7 Anniversarju ta' l-Inkorporazzjoni tal-Kwadru Titulari ta' l-Assunta. Għet ippubblikata kienha speċjali tal-Bullettin ta' Santa Marija.
- 22- 9-82: F'egħliq il-Quddiesa Konventwali tkanta t-'Te Deum' b'hala radd ta' fejr fl-okkażjoni tal-118-il sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta għet mġollija għad-dinjità ta' Katidral.
- 1-10-82: Mons. Isqof M. Cauchi mexxa pellegrinagg diċesana għall-Katidral fil-ftuh tas-sena marjana b'hala thejja għall-Kongressi Internazzjonali dwar il-Madonna li sa jinzammu f'Settembru li għej.
- 3- 10-82: Purifizjoni bil-isabta tal-Madonna tar-Rużanju. Ha sehem fiha Mons. Isqof.
- 11-10-82: Konċelebrazzjoni Pontifikali f'egħliq il-266 sena minn meta l-Knisja Matrici ta' l-Assunta għet ikkonsagrata minn Mons. Isqof Galea Cannaves.
- 14-10-82: Fil-parroċċa sedwet kampanja għall-imsejbin godda fir-rivista bibblika 'Kliem il-Hajja'.
- 21-10-82: Mons. Isqof mexxa Konċelebrazzjoni fl-okkażjoni tal-festa ta' Sant'Ursula fis-6.00 p.m.
- 19, 20 u 22-10-82: Inzamm Tridu dwar San Frangisk fis-sena Centinarja Frangiskana minn Patri Gorg Aquilina O.F.M.
- 24-10-82: Inzamm il-gurnata Missjunarja.
- 25- 30-10-82: Missjoni Diċesana Marjana b'hala thejja għall-egħliq il-mitt sena minn meta l-Vergni Marija ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima u fl-okkażjoni tad-9 Kongress Internazzjonali Marjologiku u s-16 il-Kongress Internazzjonali Marjan.
- 1-11-82: Fis-6.00 p.m. Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni fis-Solennità Liturgika tal-Quddis Kollha.
- 2-11-82: Fis-6.00 p.m. Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni ta' l-Għid ta' l-Imwiet.
- 8-11-82: Mons. Arcipriet C. Scicluna beda ż-żjajar fil-familja.

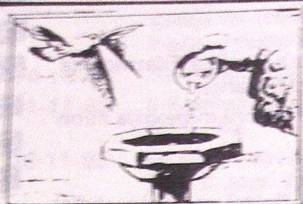
- 14-11-82: Fr. Joe Bezzina, saċerdot tal-Presbiterju Parrokkjali tal-Katidral, rebah il-Premju tal-Papa għall-ahjar preżentazzjoni tat-teżi fil-fakultà ta' l-Istorja tal-Knisja tal-Università Gregorjana ta' Ruma. B'din it-teżi Fr. Joe Bezzina kien kiseb id-dottorat f'dan is-sugġett.
- 14-11-82: Saret l-Uffiċċjatura għall-erwieh tal-Fratelli mejtin tas-sodakità ta' S. Marija.
- 21-11-82: Il-Kommunità Parrokkjali tal-Katidral hadet sehem fil-Konċerto Djoċesani ta' Kristu Re.
- 28-11-82: Fil-Konċelebrazzjoni Konventwali ta' nhar ta' Hadd bdiet tingħad 'It-Talba Ta' Sbiħ il-Jum' flimkien mal-poplu.
- 8-12-82: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tas-Solennità Liturgika ta' l-Immakulata Kuncizzjoni.
- 16-12-82: Ftuħ tan-Novena tal-Milied bit-tema: "Marija Omm il-Mahfra u l-Hniena".
- 25-12-82: F'nofs il-lejl Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Milied. Fil-ghaxija t-tfajjel Anton Grech għamel il-priedka ta' l-Okkażjoni.
- 31-12-82: Mons. Isqof intona t-"Te Deum" ta' radd il-hajr lil Alla fl-okkażjoni Pontifikali.
- 1- 1-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali ta' 'Jum il-Paċi'.
- 18- 1-83: Bdiet l-ottava ta' talb għall-ghaqda bejn il-Knejjes.
- 2- 2-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Preżentazzjoni tal-Mulej.
- 19- 2-83: Fethet il-Gimgha tal-Parroċċa.
- 21- 2-83: Ftuħ u tberik ta' Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu fiċ-Ċentru Parrokkjali billi din hija s-sena Centinarja minn meta x-xbieha tal-Madonna Ta' Pinu kellmet lil Karmni Grima.
- 22- 2-83: Inawgurazzjoni tal-'Ladies Circle' fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral.
- 23- 2-83: Pellegrinagg Parrokkjali għas-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu.
- 24- 2-83: Saret il-'Parents' Day' għat-tfal tad-Duttrina.
- Ftuħ u tberik tal-'Catholic Bookshop' fiċ-Ċentru Parrokkjali minn Mons. Arċipriet C. Scicluna.
- 13- 3-83: Bdew l-Eżercizzji Spiritwali fil-Katidral minn Dun Lawrenz Sceberas.
- 21- 3-83: Sar servizz penitenzjali għall-Ewwel Qrar tat-tfal ta' l-Ewwel Tqarbina.
- 23- 3-83: Saret Via Crucis mat-triqat tal-Kastell bl-istatwa tar-Redentur u wara giet iċċelebrata quddiesa fil-berah.
- 24- 3-83: Saret il-Via Matris mat-Telgha tal-Kastell.
- 26- 3-83: Mons. Isqof f'Konċelebrazzjoni fetah fid-Djoċesi l-Gublew tar-Redenzjoni.
- 27- 3-83: Mons. Isqof f'Konċelebrazzjoni mexxa l-funzjoni tat-tberik tal-Palm.
- 31- 3-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni mas-saċerdoti kollha tad-djoċesi u fiha bierek iż-żjut.
- 1- 4-83: Saret il-Purċissjoni tal-Passjoni li harget mill-Katidral fil-5.30 p.m.
- 2- 4-83: Mons. Isqof mexxa l-funzjoni tat-tberik tan-nar u tal-Blandun f'Sibt il-Għid.
- 3- 4-83: Mons. Isqof mexxa l-Konċelebrazzjoni Pontifikali ta' Hadd il-Għid u beda t-tberik tal-familji.

- 6- 4-83: Il-kor tat-tfal ta' Widford Lodge Prep School taw kunċert ta' kant mill-isbaħ, fil-
il-Presbiterju tal-Katidral.
- 29- 4-83: Żar il-Katidral l-Arċisqof Mario Brini.
Inżammet il-tifkira ta' eghluq is-27 sena minn meta s-Socjeta' Filarmonika
'Leone' irregalat lill-Katidral l-istatwa sabiħa ta' Santa Marija.
- 8- 5-83: Infethiet il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika b'Koncelebrazzjoni mixxija minn
Mons. Isqof Nikol Cauchi.
- 12- 5-83: Saret l-Ewwel Tqarbina tat-Tfal tal-Parroċċa.
- 13- 5-83: Gie amministrat is-Sagrament tal-Griżma tal-Isqof lit-tfal tal-parroċċa u bdiet
l-Espozizzjoni Solenni.
- 15- 5-83: Eghluq il-Gimgha Ewkaristiko-Liturgika b'purċissjoni Ewkaristika.
- 31- 5-83: Inżammet Ċelebrazzjoni tal-Kelma t'Alla dwar il-Madonna għat-tfal tal-
parroċċa.
- 2- 6-83: Inżamm Kunċert Korali kbir mill-Kor ta' Wales 'Cantorion Arwyn' fil-Katidral.
- 8- 6-83: Il-Parroċċa tal-Katidral organizzat pellegrinagg għas-Santwarju tal-Madonna
ta' Pinu fejn Mons. Arċipriet C. Scicluna mexxa Koncelebrazzjoni u għamel
Omelija ta' l-okkażjoni.
- 10- 6-83: Inżammet il-Festa tal-Qalb ta' Gesù.
- 26- 6-83: Inżammet l-Ordinazzjoni Sagra. F'Koncelebrazzjoni ta' l-okkażjoni Mons.
Isqof Nikol Cauchi ordna 5 Sacerdoti u 6 Djakni godda.
- 18- 7-83: It-tfal tal-parroċċa ħadu sehem f'pellegrinagg djoċesan għas-Santwarju tal-
Madonna ta' Pinu.

1 ta' Awissu,
1982

Kronaka tal-

BIDU TAL-HAJJA NISRANIJA

Nru.	Data tal-Magħmudija	Isem tat-Tarbija	Isem u Kunjom il-Genituri
1.	7. 8.82	Maria	Antonio u Maria-Rita Gauci.
2.	8. 8.82	Anthony	Anthony u Emma Hili.
3.	16. 8.82	Jeanette	Joseph u Grace Camilleri
4.	16. 8.82	Terry	George u Carmen Attard.
5.	5.9.82	Amanda	John u Maria Bezzina.
6.	18. 9.82	Cettina	George u Maria Portelli.
7.	26.9.82	Jeanette	Ludovigo u Maria Azzopardi.
8.	10.10.82	James	Alvin u Margaret Scicluna.
9.	29.10.82	Jennifer	Frankie u M'Dolores Farrugia.
10.	29.10.82	Ritienne	Anton u Gracie Vella.
11.	11.11.82	Joseph	Joe u Antonia Cordina.
12.	11.11.82	Anthony	Joe u Antonia Cordina.
13.	14.11.82	Anthony	Bertu u Giacinta Farrugia.
14.	14.11.82	Mario	Tony u Agnes Farrugia.
15.	14.11.82	Christian	Domenic u Pawlina Grech.
16.	28.11.82	Catherine	Victor u Rose Camilleri.
17.	12.12.82	Maximillian	Tarcisio u Dolora Mercieca.
18.	12.12.82	Joseph	Jack u Tereza Bugeja.
19.	19.12.82	Maria	Carmelo u Regina Micallef.
20.	19.12.82	Rowena	Joseph u Miriam Grech.
21.	15. 1.83	Joseph	Godfrey u Gracie Grech.
22.	18.2.83	John	Joseph u Maria Vella.
23.	8. 2.83	Josephine Anna	Jack u Pia Theuma.
24.	20. 3.83	Paul	Tarčisju u Gorgina Said.
25.	20. 3.83	Stefan	Lorry u Marisa Scicluna.
26.	3. 4.83	James	Raymond u Lina Refalo.
27.	17. 4.83	Brian	Gorg u Mary Dolores Azzopardi.
28.	1. 5.83	James	Emmanuel Perit u Maria Vella.
29.	1. 5.83	Rodianne	John u M'Dolores Agius.
30.	22. 5.83	Melvin	Thomas u Sylvia D'Anastasi.
31.	5. 6.83	David	Michael u Maria Scerri.
32.	12. 6.83	Trudy	Paul u Gracie Zammit.
33.	19. 6.83	Charlene	Anton u Liža Spiteri.
34.	1. 7.83	Charlene	Horace u Carmen Mercieca.
35.	10. 7.83	Christabel	Joseph u Maria Attard.
36.	10. 7.83	Kenneth	Carmelo u Gracie Galea.
37.	18. 7.83	Marita	Anton u Annunziata Bonnici
38.	31- 7.83	Laura	Joe u Lucy Azzopardi.

31 ta' Lulju,
1983

ISMIJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

"Jien
hu
l-hobz
al-hajja"

1. Attard Noel
2. Bajada Anthony-Mario
3. Borg James
4. Camilleri Duncan Joseph
5. Camilleri Mark Anthony
6. Cassar Mario
7. Cordina Joseph
8. Cutajar Dominic
9. Debrincat Joseph
10. Farrugia Ruben
11. Gatt Kenneth
12. Grech Daniel
13. Grech Godwin
14. Grech Kevin
15. Grech Robert
16. Grech Simon
17. Mercieca James
18. Mizzi Joseph
19. Muscat Jeffrey
20. Saliba Anthony Mario
20. Saliba Anthony Paul
22. Scerri Jason
23. Tabone Charles
24. Zammit Mark

- 9, Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria.
- Block H, Door B, Flat 4, Tač-Cawla Hsg. Estate, Vict.
- 'Jessica', St. Ursula Street, Victoria.
- 'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria.
- 15, 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Casmon', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 'Kedron', St. George's Fief, Victoria.
- 'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria.
- Block C, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 5, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria.
- Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria.
- 'Eversun', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 'Checkmate Hse', Gużè Ellul Mercer Street, Victoria.
- N.B. Triq il-Gilju, Victoria.
- 35, Xaghra Road, Victoria.
- N.B. Sannat Road, Victoria.
- Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria.
- 'Maison Muscat', Mary Meylaq Street, Victoria.
- 23, Main Square, Victoria.
- 14, Windmill Street, Victoria.
- 19, 7th June 1919 Street, Victoria.
- 41, Archpriest Cassar Street, Victoria.
- N.B. Ghedrin Street, Victoria.

1. Attard Adelaide
2. Azzopardi Miriam
3. Bezzina Ann Marie
4. Cardona Orietta
5. Cauchi Doreen
6. Camilleri Tiberia
7. Debono Josephine
8. Farrugia Andreina
9. Farrugia Charlotte
10. Farrugia Jacqueline
11. Farrugia Francene
12. Farrugia Miriam
13. Grech Leontine
14. Grech Romina
15. Lanzon Daniela
16. Saliba Romina
17. Sultana Pauline
18. Vella Muskat Ruth
19. Verannemon Sophie
20. Xerri Sarah
21. Xuereb Mariella

- N.B. Cetta Mintoff Street, Victoria.
- N.B. Wied Sara Street, Victoria.
- 198, St. Ursula Street, Victoria.
- 189, Ghajn Qatet Street, Victoria.
- 31, Xaghra Road, Victoria.
- 76, Republic Street, Victoria.
- 17, 7th June 1919 Street, Victoria.
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
- N.B. St. George's Fief Street, Victoria.
- 11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
- N.B. Capuchins' Street, Victoria.
- 76, St. Ursula Street, Victoria.
- Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
- 'Paulsyl', Republic Street, Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- N.B. St. Leonard Street, Victoria.
- 'Georyo', St. George's Fief Street, Victoria.
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn.
- 3, Carmel Street, Victoria.
- N.B. St. Ursula Street, Victoria.

ISMJIET TAT-TFAL LI GHAMLU L-EWWEL TOARBINA FIL-KATIDRAL T'GHAWDEX — 13 ta' Mejju, 1983

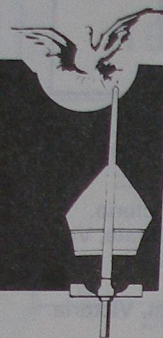

Jien
u
hobz
al-hajja"

1. Attard Noel	9, Council Terraced Hse, Sannat Road, Victoria.
2. Bajada Anthony-Mario	Block H, Door B, Flat 4, Tac-Cawla Hsg. Estate, Vict.
3. Borg James	'Jessica', St. Ursula Street, Victoria.
4. Camilleri Duncan Joseph	'Dar il-Kastell', Castle Street, Victoria.
5. Camilleri Mark Anthony	15, 'Kemmuna Hse', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
6. Cassar Mario	'Casmon', Mary Meylaq Street, Victoria.
7. Cordina Joseph	'Kedron', St. George's Fief, Victoria.
8. Cutajar Dominic	'Petit Fleur', 31st March Street, Victoria.
9. Debrincat Joseph	Block C, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
10. Farrugia Ruben	5, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
11. Gatt Kenneth	Flat 2, Cassar Bldgs., Ghedrin Street, Victoria.
12. Grech Daniel	Flat 5, Council Flats, Sannat Road, Victoria.
13. Grech Godwin	'Eversun', Sir Paul Boffa Street, Victoria.
14. Grech Kevin	'Checkmate Hse', Gużè Ellul Mercer Street, Victoria.
15. Grech Robert	N.B. Triq il-Gilju, Victoria.
16. Grech Simon	35, Xaghra Road, Victoria.
17. Mercieca James	N.B. Sannat Road, Victoria.
18. Mizzi Joseph	Block A, Flat 2, Sannat Road, Victoria.
19. Muscat Jeffrey	'Maison Muscat', Mary Meylaq Street, Victoria.
20. Saliba Anthony Mario	23, Main Square, Victoria.
20. Saliba Anthony Paul	14, Windmill Street, Victoria.
22. Scerri Jason	19, 7th June 1919 Street, Victoria.
23. Tabone Charles	41, Archpriest Cassar Street, Victoria.
24. Zammit Mark	N.B. Ghedrin Street, Victoria.

1. Attard Adelaide	N.B. Ċetta Minto Street, Victoria.
2. Azzopardi Miriam	N.B. Wied Sara Street, Victoria.
3. Bezzina Ann Marie	198, St. Ursula Street, Victoria.
4. Cardona Orietta	189, Ghajn Qatet Street, Victoria.
5. Cauchi Doreen	31, Xaghra Road, Victoria.
6. Camilleri Tiberia	76, Republic Street, Victoria.
7. Debono Josephine	17, 7th June 1919 Street, Victoria.
8. Farrugia Andreina	N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
9. Farrugia Charlotte	N.B. St. George's Fief Street, Victoria.
10. Farrugia Jacqueline	11, Council Terraced Hse., Sannat Road, Victoria.
11. Farrugia Francene	N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
12. Farrugia Miriam	N.B. Capuchins' Street, Victoria.
13. Grech Leontine	76, St. Ursula Street, Victoria.
14. Grech Romina	Block B, Flat 6, Sannat Road, Victoria.
15. Lanzon Daniela	'Paulsylv', Republic Street, Victoria.
16. Saliba Romina	N.B. Sump Street, Victoria.
17. Sultana Pauline	N.B. St. Leonard Street, Victoria.
18. Vella Muskat Ruth	'Georyo', St. George's Fief Street, Victoria.
19. Verannemon Sophie	'Casa Don Bosco', St. Mary Street, Marsalforn.
20. Xerri Sarah	3, Carmel Street, Victoria.
21. Xuereb Mariella	N.B. St. Ursula Street, Victoria.

ISMIIJET TAT-TFAL LI GHAMLU L-GRIŻMA TA' L-ISQOF
FIL-KATIDRAL, GHAWDEX — 12 ta' Mejju, 1983

1. Abela John bin Ġużi u Jane
2. Axiaq Raphael bin Emanuel u Mary
3. Bonnici Mark bin Louis u Martha
4. Buttigieg Christopher bin Emanuel u Vincenza
5. Camilleri Christopher bin Joe u Frances
6. Camilleri Philip bin Peter Paul u Josephine
7. Cordina Charlie bin Alfred u Mary-Jane
8. Cordina Paul bin Louis u Carmela
9. Cutajar Francis-Jude bin Francis u M'Dolores
10. Dimech Kristen bin Joseph Perit u Marisa
11. Fenech John bin Lorry u Carmen,
12. Gatt Jason bin Sonny u Ċettina,
13. Gauci Joseph bin Joseph u Ċetta,
14. Gauci Saviour bin Joseph u Ċetta,
15. Grech Joseph bin Vincent u Maria,
16. Grech Mario bin Joseph u Kelina,
17. Grech Max bin George u Kathleen,
18. Hili Silvio bin Lino u Pawlina,
19. Mercieca Sammy bin George u Carmela,
20. Mercieca Tony bin Elia u Frangiska,
21. Mifsud Sammy bin Charlie u Josephine,
22. Muscat Jesmond bin Peter Paul u Giorgia,
23. Portelli Julian bin Francis u Gloria,
24. Portelli Michael bin Joe u Taddea,
25. Sceberras Lawrence bin George u Mary,
26. Tabone Joe bin Frank u Miriam,
27. Agius Rachael bint George u Pauline,
28. Borg Julie bint Emanuel u Victoria,
29. Calleja M'Louise bint Tony u Antonjetta,
30. Cassar Claudia bint Michael u Maria,
31. Cassar Mary-Grace bint Stephen u Carmen,
32. Cordina Doreen bint John u Ġuża,
33. Curmi Ester bint Anġlu u Marċella,
34. Debono Ruth bint George u Grace,
35. Farrugia Charlene bint Joseph u Elizabeth,
36. Farrugia Marion bint Victor u Victoria,
37. Magro Daniella bint John u Carmen,
38. Mejlaq Marion bint Joseph u Carmen,
39. Mejlaq Miriam bint Toni u Liża,
40. Mejlaq Natalie bint Publius u Tarcisia,
41. Portelli Vivianne bint Francis u Mary,
42. Refalo Moira bint Vincent u Rose,
43. Saliba Pauline bint Louis u Rita,
44. Spiteri Pauline bint John u Adriana,
45. Sultana Rose Ann bint Nazju u Mary,
46. Sultana Sonia bint Eucharist u Angela,
47. Veranneman Fabienne bint Mariean Amand,
- 34, Sump Street, Victoria.
- 'Orchid Hse', Viani Street, Victoria.
- 'Luimar', St. George's Fief, Victoria.
- Block G, Flat 5, Sannat Rd., Victoria.
- 15, Sir Paul Boffa Street, Victoria.
- 52, Xaghra Road, Victoria.
- 'Sunflower', Triq il-Gilju, Victoria.
- Block IA, Flat 7, Tač-Cawla, Victoria.
- 'La Petite Fleur', 31st March St., Vict.
- 'Villa Marisa', Republic Str., Victoria.
- 7, Govt. Hse., Sannat Road, Victoria.
- 133, Republic Street, Victoria.
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria.
- 'St. Mary', Sannat Road, Victoria.
- 'S. Maria', Dawwara Street, Victoria.
- 59, Capuchins' Street, Victoria.
- 33, By the Bastion Road, Victoria.
- 24, Foreman Street, Victoria.
- 54, Archpriest Cassar Str., Victoria.
- 'Mater Dei', N.B. Wied Sara St., Vict.
- 36A, Library Street, Victoria.
- N.B. Mary Mejlak Street, Victoria.
- 33, Xaghra Road, Victoria.
- 44, Narrow Street, Victoria.
- N.B. Ninu Cremona Street, Victoria.
- 9, M'Angelo Refalo Street, Victoria.
- Sir Adrian Dingli Street, Victoria.
- N.B. Antonio Mallia Street, Victoria.
- 'Pentlands', Saghtar Street, Victoria.
- 'Mikmar', Foreman Street, Victoria.
- 'Casa Cassar', Sump Street, Victoria.
- 43, Palm Street, Victoria.
- 'Warda', Viani Street, Victoria.
- 'Sant'Anna', Capuchins' Str., Vict.
- N.B. Fomm il-Gir Street, Victoria.
- 'Villa Victoria', Gużè Labrè Str., Vict.
- 47, 51, St. Augustine Street, Victoria.
- 69, Archpriest Cassar Str., Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- 10, Mons. Luigi Vella Str., Victoria.
- 67, By the Bastion Road, Victoria.
- 124, Republic Street, Victoria.
- N.B. Sump Street, Victoria.
- Block EA, Flat 6, Sannat Rd., Victoria.
- N.B. Capuchins' Street, Victoria.
- N.B. St. Leonard Street, Victoria.
- 'Casa Don Bosco', St. Mary Str.,
Marsalforn.

Ismijiet ta' dawk li dahlu għall-Prokreazzjoni u t-Trobbija tal-Ulied bis-Sagrament taż-Żwieġ

"Dak

li

għaqqad

Alla

ma

jistax

ihollu

l-bniedem"

Awissu:	Norman Genius u Tessie Scerri; Mario Grech u Jacqueline Abe
Settembru:	Joseph Borg u Patricia Formosa.
Ottubru:	Anton Mifsud u Mary Anne Grima.
Dicembru:	Pawlu Cardona u Maria Pisani.
Jannar 1983:	Frank Bajada u M'Assunta Grech.
Mejju:	Ġerardu Xuereb u Carmela Gauci.
Ġunju:	Alan Piscopo u Mary Debattista.
Lulju:	Mario Spiteri u M'Assunta Zammit.

Dawk li s-sena dahlu jissaffew fil-Purgatorju

'Aghtihom

O Mulej

l-mistrieħ

a'dejjem"

Awissu:	Joseph Portelli, Maria Camilleri.
Settembru:	Carmelo Scicluna.
Ottubru:	Carmelo Mercieca, Maria Farrugia.
Dicembru:	Carmela Galea, Dolora Camilleri, Ġanna Tabone u Carmela Buge
Jannar 1983:	Gorġ Mercieca.
Frar:	Francesca Grech, Mananni Attard, Gorġa Tabone, Carmela Cau
	Carmelo Attard, Gużepa Grech.
Marzu:	Manwel Debattista, Franġiska Saliba, Peter Paul Gre
April:	Carmelo Fenech, Lwigi Caruana.
Ġunju:	Mary Anne Attard, Walter Bezzina, M'Ġwann Attar
Lulju:	Maria Grech (tarbija), John Borg.

TAQSIMA PASTORALI

WIEHED MILL-MINISTRI TAT-TQARBIN

1. Issa ilhom aktar minn sena jiffun zjonaw il-Ministri Straordinarji tat-Tqarbin fil-Parroċċa tal-Katidral. Ta' kull nhar ta' Hadd dawn il-Ministri Straordinarji tat-Tqarbin imorru jwasslu l-Kelma t'Alla u lil Gesù Ewkaristija lil bosta morda.

LAQGHA TAL-KATEGORIJI

2. Ta' kull sena fiċ-Ċentru Parrokjali tinżamm laqgħa għall-irgiel, oħra għan-nisa u oħra għaż-żgħażaġh. F'dawn il-laqgħat jiġu mogħtija duttrina siewja u meħtieġa għaż-żmenijiet li fihom qegħdin ngħixu.

3

3. Ta' kull sena nhar il-Milied fil-ghaxija wiehed mit-tfal tal-parroċċa jagħmel il-priedka ta' l-okkażjoni.

Mons. Isqof flimkien ma' l-Arċipriet u xi koppji wara l-aħħar konferenza li kellhom fil-Mini Missjoni li nżammet f'Jannar, 1983.

4

L-Arċipriet mat-Tfal tal-Preċett u tal-Grizma tas-sena 1983

Ritratt fuq: Qabel l-Ewwel Tqarbina kemm it-tfal kif ukoll il-ġenituri tagħhom ikollhom bosta laqgħat għal din l-okkażjoni speċjali.

Ritratt isfel: It-tfal tal-Grizma flimkien mal-ġenituri u l-parrini tagħhom ikollhom ukoll il-laqgħat meħtieġa bħala preparazzjoni għal din iċ-ċirkustanza sinjifikattiva hafna fil-ħajja tagħhom bħala nsara.

TAQSIMA KULTURALI

1. Mons. Arcipriet C. Scicluna jkellem lit-tfal tal-parroċċa qabel il-premjazzjoni tal-Millied 1982.

2. Mons. Arcipriet C. Scicluna qed jaghti premju lil waħda mit-tfal tal-parroċċa fl-okkażjoni tal-Millied.

3. Mons. Isqof N. Cauchi qed ižur il-wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fi Frar, 1983.

4. Mons. Isqof N. Cauchi qed ibierek il-Wirja dwar is-Santwarju tal-Madonna ta' Pinu li nżammet fiċ-Centru Parrokkjali.

FTUH TA' 'CATHOLIC BOOKSHOP'

6. Fil-Gimgha tal-Parroċċa, fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral gie inawgurat u mbierak minn Mons. Arċipriet C. Scicluna il-'Catholic Bookshop'. Kienet ilha tinħass f'Għawdex il-htieġa ta' 'Bookshop' li jforni lis-saċerdoti u lil-lajċi nvoluti fl-Apostolat b'kotba post-konċiljari li jgħinuhom kemm fil-formazzjoni kontinwata tagħhom u kemm fil-qadi ta' l-Appostolat tagħhom. Bl-inawgurazzjoni ta' dan il-'bookshop' nistgħu ngħidu li din il-htieġa m'għadhiex tinħass.

IŻ-ŻGHAŻAGH U D-DROGA

5. Fiċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral sar Play-Forum fid-19 ta' Jannar, 1983, dwar id-Droga billi s-sena 1983 hi ja s-Sena Internazzjonali ta' l-anti-droga. Din il-play li kienet iġġib l-isem ta' 'SALVU' sarat għaż-żgħażgħ u nħadmet minn 3 parruċċani, Frank Bajada, Gino Pavia u Rita Sultana. Il-membri tal-panel kienu: Mons. Isqof N. Cauchi, Dr. Eddie Rapa u rinutar Francis Refalo. Bħala chairman tal-panel kien Mons. Arċipriet C. Scicluna.

LEZZJONIJIET TAL-LINGWI FIĊ-ĊENTRU PARROKKJALI TAL-KATIDRAL

7. Id-direzzjoni taċ-Ċentru Parrokkjali tal-Katidral t'Għawdex offriet b'xejn lezzjonijiet tat-taljan, Franċiż, u ta' l-Għarbi lil diversi studenti li jattendu l-iskejjel sekondarji statali u privati. Dawn il-lezzjonijiet setgħu jsiru b'xejn għax ġew sponsorjati minn diversi ditti ta' Malta u Għawdex.

Ir-ritratt juri lil Dun Lawrenz Sceberras, Professur ta' l-Iskrittura Mqaddsa fis-Seminarju Maġġuri t'Għawdex, qed jagħti lezzjoni tal-lingwa Għarbija.

8

TAQSIMA KULTURALI

8 Fit-2 ta' Gunju, 1983, il-Kor 'Cantorian Arvyn' minn Wales offra kunċert ta' kant mill-isbah fuq il-presbiterju tal-Katidral.

9. Mons. Arċipriet C. Scicluna qed joffri rigal lid-direttriċi ta' dan il-kor. Ir-rigal kien jikkonsisti f'ritratt tal-koppla finta tal-Katidral imdawra fi gwarniċ mill-isbah. Id-direttriċi wkoll offriet lill-Arċipriet diska tal-kant tal-kor tagħhom.

9

10

10. Ta' kull sena ž-żghażaġh tal-parroċ-ċa joffru festival ta' kant marjan fil-Katidral.

IL-MEJDA TA' L-APPOSTLI 1

Din is-sena wkoll fiċ-Ċentru Par-
kjali giet organizzata 'Il-Mejda ta'
l-apostli'. It-tfal li ġew magħżula
għall-apostli kienu minn fost daww
il-fal subien li l-aktar jattendu għall-
vitajiet li saru fiċ-Ċentru matul is-
sena Kateketika. Il-parruċċani kienu
tas-sabu għall-oġġetti ta' din il-Mejda
l-Apostli.

It-tratt juri lil Mons. Arċipriet C.
M. Cluna qed ibierek din il-Mejda ta' l-
apostli nhar Hamis ix-Xirka.

PROMOZZJONI UMANA

IT-TFAL TAL-GRIZMA

2, 3, 4, 5, 6: Għall-ewwel darba din is-sena, it-
tfal li rċievew is-Sagrament tal-Grizma ta' l-Isq
żaru lill-anzjani li jinsabu fl-Isptar 'Craig' u fi
kliniċi tas-Sorijiet li jinsabu fir-Rabat. F'dawn iż-
żajjar it-tfal tqassmu fi gruppi flimkien ma

Katekisti tagħhom u offrewlhom 'hamper'. Din l-attività li nżammet għurnata qabel ma dawn it-tfal irċivew dan is-Sagrament kellha bħala mira prinċipali li tiżviluppa f'dawn it-tfal is-sens tal-generożità.

Ir-Ritratti juru xi wħud minn dawn it-tfal hdejn l-anzjani.

ĠENEROŻITÀ! ĠENEROŻITÀ!

7. Matul il-Gimgha tal-Parroċċa, inżammet il-Kampanja għall-Ġenerożità mat-tfal ta' Lourdes Home u St. Joseph Institute. U l-parruċċani tagħna kienu tabilhaqq ġenerużi l-għaliex offrew kwantità kbira ta' ikel preservat, ta' frottijiet u hxejjex ta' l-ikel. Din kienet tabilhaqq gabra 'record' li tirrifletti li l-parruċċani huma sensibilizzati għall-kliem ta' Kristu li qal: "Dak li tagħmlu ma' l-iċken fost il-bnedmin, tkunu qegħdin tagħmluh miegħi stess". Ir-Ritratt juri dawn l-oġġetti ta' l-ikel qabel ma ġew mogħtija lis-Superjuri ta' l-istituti msemmija.

TAQSIMA RIKREATTIVA

IKLIETI IKLIETI

F'egħluq il-Ġimgħa tal-Parroċċa, għe organizzat 'Cold Buffet' fiċ-Centru Parrokkjali. Għal dan il-'Cold Buffet' kienew mistiednin (a) il-membri tal-Parroċċa; (b) il-membri tal-Parroċċa; (c) il-membri tal-Parroċċa; (d) il-membri tal-Parroċċa; (e) il-membri tal-Parroċċa; (f) il-membri tal-Parroċċa.

Il-kienet okkażjoni mill-isbaħ għax kienet s-sens komunitarju fil-Parroċċa.

2. Ta' kull sena, qabel il-ġranet tal-Milied, isir party lit-tfal kollha tal-parroċċa. Dan il-party jiehdu hsiebu l-ġenituri ta' l-istess parroċċa.

BAZAAR ta' QABEL IL-MILIED

3. Fil-ftuh tax-xahar ta' Diċembru, għe organizzat Bazaar fiċ-Centru Parrokkjali fuq livell mhux komuni. Kulhadd kien kelma wahda: 'Dan hu supermarket li fih issib minn kollox bi prezz irfis'. L-iskop li għe organizzat dan il-Bazaar ma kienx biss li minnu niksbu xi profitti, imma biex f'dawn il-ġranet ta' qabel il-Milied li huma l-ġranet tar-rigali noffru servizz lill-parruċċani.

Ikkontribwew għal din ir-Rivista

1. Singer Sewing Centre *Main Gate Street, Victoria.*
2. Electra Hotel *Marsalforn, Gozo.*
3. John Calleja *Republic Street, Victoria.*
4. Bači F. Bezzina *Republic Street, Victoria.*
5. Frances' Hairdresser *Palm Street, Victoria.*
6. Joe Scicluna *Palm Street, Victoria.*
7. Mejlak Jewellery *Republic Street, Victoria.*
8. Farrugia Jewellery *Republic Street, Victoria.*
9. Gozo United Rent-A-Car *Republic Street, Victoria.*
10. HomeMart *Republic Street, Victoria.*
11. Grech's Store *Republic Street, Victoria.*
12. Rapa Showroom *Republic Street, Victoria.*
13. C. & S. Supermarket *Main Gate Street, Victoria.*
14. Kelina's Jewellery *Karl Bondi Street, Victoria.*
15. Kelinu Spiteri *Karl Bondi Street, Victoria.*
16. Abela Pharmacy *De Soldanis Street, Victoria.*
17. Palm Pharmacy *Palm Street, Victoria.*
18. Lantern Hotel *Marsalforn, Gozo.*
19. The Mermaid Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
20. Marsalforn Hotel *Marsalforn, Gozo.*
21. Odyssey Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
22. The Smugglers' Cave *Marsalforn, Gozo.*
23. The Book Shop *Palm Street, Victoria.*
24. Batu Pharmacy *Palm Street, Victoria.*
25. Cordina's Photo Market *Main Gate Street, Victoria.*
26. Book Rose *Republic Street, Victoria.*
27. May's Boutique *Republic Street, Victoria.*
28. V. Sultana Vulcanizer *Republic Street, Victoria.*
29. Jos. Cassar Vulcanizer *Ninu Cremona Street, Victoria.*
30. Attard John, Carpenter *Sannat Road, Victoria.*
31. Attard Anton, Carpenter *St. Domenica Street, Victoria.*
32. Attard Felix, Carpenter *St. Domenica Street, Victoria.*
33. Gozo Aluminium *Paul Portelli Street, Victoria.*
34. Castle Pharmacy *Main Square, Victoria.*
35. Kenur Bar & Rest. *Xlendi Street, Xlendi.*
36. Kartell Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
37. Four Seasons Boutique *Republic Street, Victoria.*
38. Tritons Bar & Rest. *Marsalforn, Gozo.*
39. Electronics Office *St. Francis Square, Victoria.*
40. Cefai Jewellery *St. Domenic Street, Victoria.*
41. Mayjo Garage *Republic Street, Victoria.*
42. Rain Drops *Main Gate Street, Victoria.*
43. Lorry Fenech *Sannat Road, Victoria.*
44. Duke of Edinburgh Hotel *Republic Street, Victoria.*
45. Martin's General Store *Main Gate Street, Victoria.*
46. Doris Jewellery *St. Andrew Street, Victoria.*
47. Drop-In Bar *Marsalforn, Gozo.*
48. Nancy Saloon *Main Gate Street, Victoria.*
49. Gorġ Farrugia, Carpenter *Capuchins' Street, Victoria.*
50. Gozo Garage *Xagħra Road, Victoria.*
51. Ta' Frenc̃ Bar & Rest. *Rabat Road, Marsalforn.*

JOSEPH CARUANA & CO. LTD.

Import and Commission agents of:

Knitting Yarn in hanks: Moher & Aran

Timber: Plywood — Chipboard — Blockboard, etc.

Steel: Hollow Section, Flat-Bar — Road Bars

Bathroom Accessories & Building Materials.

Tel. No. 556464.

Telegram: Fillecar Malta.

CARUANA HOOKS & NAILS CO. LTD.

Manufacturers of:

Nails: Square and Round.

Bright Steel-wire Nails: Copper Nails: Brass Nails
and other Wire Products.

N. B. Ninu Cremona Street,
Victoria, Gozo.

Tel. No. 556464

Telegram: Fillecar Malta.

BUBBLES — General Importers

Kennedy Square, Victoria.

Joffrilkom:

* Kmamar tal-Banju

* Madum taċ-Ceramika

* Geysers

* Mirja

Mill-Aktar Moderni u bi Prezzijiet
L-AKTAR MODERATI

Director: Francis Caruana.

TOBACCONIST

J.C. Mejlack Zammit

WINES & SPIRITS MERCHANT

TONY'S STORE

JEW AHJAR

IL-MEKKA TA' L-GHAWDXIN
JOFFRI L-ORHOS PREZZIJET FUQ
KULL MA GHANDEK BŻONN FID-DAR

Tixtrix qabel tara l-assortiment taghna ta'

FRIDGES — COOKERS
WASHING MACHINES — LINEF
U MITT ELF HAĠA OHRO TA'
HTIEĠA JEW LUSSU GHAD-DAR
ISSIBNA MALAJR GHAX FIS-SAQAJN

25, IT-TOKK,

RABAT — GHAWD X.

Ċempel: 556629.

ID-DITTA

A.F. ELLIS LTD.

B'40 SENA ESPERJENZA
FIL-MANIFATTURA TA' KULL
XORTA TA' MADUM
TA' PRIMA KWALITA'
THABBAR LI SER TESPANDI
L-IMPJANT TAGHHA
B'MAKKINARJU ĠDID
LI JOHROĠ IL-MADUM ILLUSTRAT

MADUM DEJJEM AHJAR U ISBAH
BLA DEWMEN
PREZZIJET MODERATI

HEAD OFFICE:

4, GHAJN QATET STREET, VICTORIA.

Tel. 556021.

FOR TRAVEL AND INSURANCE

CALL AT

John Portelli Enterprises Ltd.

TRAVEL AGENTS - TOUR PLANNERS

Head Office: 7, IT-TOKK, VICTORIA. Tel. 556236/035.

Branch 108, ST. JOHN STREET, VALLETTA. Tel. 627016

- ★ **AIR — RAIL — SEA TICKETS**
- ★ **TRAVELLERS' CHEQUES — TRAVEL INSURANCE**
- ★ **HOTEL ACCOMMODATION — SEA CRUISES**
- ★ **INCLUSIVE TOURS TO U.K., FRANCE, ITALY, etc.**

Ask for programmes and information:

WINDSOR TOURS

CANA TOURS

CIRCULAR TOURS

VIAGGI PAOLINI

CHEAP RAIL TICKETS IN ITALY

HEMPEL'S MARINE PAINTS (MALTA) LTD.

MANUFACTURERS OF

HIGH QUALITY

HOUSEHOLD, INDUSTRIAL AND

MARINE PAINTS

**SUPPLIERS TO THE MALTA GOVERNMENT, LEADING
INDUSTRIAL FIRMS & THE BUILDING INDUSTRY.**

28B, SOUTH STREET, VALLETTA.

Tel. Cen. 625911, 22215.

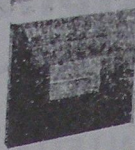
fino

Republic Street, Victoria, Gozo
Telephone: Gozo - 551505 Malta - 40735/48469

Head Office - Production Centre: C. Fino - Sona Ltd. Industrial Estate, Mriehel, Malta
Telephone: FINMOS

FINO GOZO LTD

Tel: 537 FINMOS MW

S.T.A.R.
THE COOKER
OF THE 80'S

Be proud of having
the latest design
for a
Sophisticated Kitchen

See them at Fino,
Republic Street,
Victoria

RANK XEROX

Copy Bureau

iħabbru l-Magna Ġdida

XEROX 1035

li tkabbar jew iċċekken kull kopja

COPY BUREAU & STATIONERY

Kennedy Sq., Victoria, Gozo.

Tel. 553564.

CUPID HALL — CUPID COMPLEX

Republic Street, Victoria, Gozo.

Tel. No. 551126.

SALA EĊCELLENTI:

* Għall-Parties, Tiġijiet u Receptions.

SALA SPAZJUŻA:

* Għal Mijiet ta' nies bil-kumdità u dekorata b'xeni mill-isbaħ tipikament Għawdxin u bi sfond stupend għar-ritratti.

Bar Mghammar b'Kollox — Freezers Kbar u Moderni
Ejiew u Taraw — Tonfqu Anqas u Tinqdw Ahjar.

With the Compliments of:

FINANCIAL & INVESTMENT SERVICES LTD.

Sliema — Malta.
Tel. No. 514038.

PARDI MOTORS LTD.

N.B. Republic Street, Victoria, Gozo.

Tel. 558873 - 553744

AUTO DEALERS

AUTO SERVICE & SPARES

PANEL BEATING

SPRAY PAINTING

TYRE & RADIATOR REPAIRS

GHALL-AHJAR XORB U LIKURI

irrikorru ghand:

TERRY SHOP

**TA' PJAZZA SAN GORĠ,
VICTORIA, GHAWDEX.**

"L-ewwel hjiel ta' siwi
li ghandna ta' din il-
knisja imur lura sas-
sena 1435 meta
ezatt fit-12 t'Ottubru
insibu lil Nuccio de
Episcopo. Ghawdx
ihalli xi haga zghira
lil-Kappillan tal-
Knisja Matriċi ta'
Santa Marija u l-
ebda knisja ohra
f'Malta jew Ghawdex
ma kienet tissejjah
matriċi f'dawk iz-
zminijiet bikrija".

WERREJ

Messagg ta' l-Arċipriet għal Jiem il-Festa	1
Il-Problemi Pastoralni ta' Ghawdex fis-sena 1688	2
Il-bidu tad-devozzjoni lejn il-Madonna tar-Rużarju fil-Matriċi ta' Ghawdex (1578-1664)	6
Santa Marija, Padruna Speċjali, u San Pawl, Padrun Principali tal-Gzejjer Maltin	9
Attivitajiet fiċ-Ċentru Parrokkjali matul is-Sena Kateketika 1982-1983	11
Mil-'Log Book' tal-Parroċċa	13
Kronaka tal-Parroċċa	16
Taqsimi Pastoralni	20
L-Arċipriet mat-tfal tal-Preċett u tal-Griżma tas-sena 1983	21
Taqsimi Kulturali	22
Promozzjoni Umana	25
Taqsimi Rikreattiva	27
Ikkontribwew għal din ir-Rivista	28